

Case - Brønsholmdalgrøften

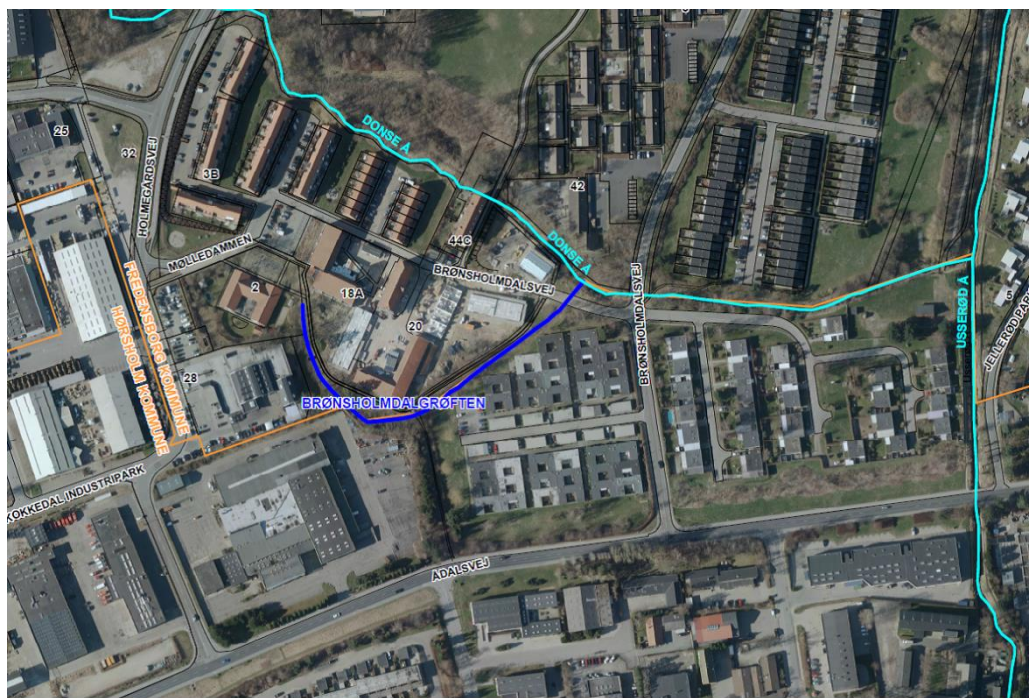
Udfordringer ved klimatilpasning i
grænseområdet mellem flere parter

---

1 Indledning	2
2 Generelt.....	3
3 Case: Brønsholmdalgrøften.....	4
3.1 Aktørernes roller og interesser	4
3.2 Arbejdsgangbeskrivelse for casen Brønsholmdalgrøften	6
3.2.1 Forhåndsdialog om projektet mellem kommuner og forsyninger	6
3.2.2 Kommunernes indsatser.....	8
3.2.3 Kompromisset.....	8
3.3 Påbud om at begrænse udledning til hydraulisk overbelastet vandløb	9
3.4 Udarbejdelse af projekt og finansieringsmodel	10
3.5 Politisk proces og inddragelse af interesseorganisationer og borgere.....	11
3.6 Myndighedsfase.....	11
3.6.1 Anmodning om fornyet udledningstilladelse.....	11
3.6.2 Tillæg til spildevandsplan.....	12
3.6.3 Miljøvurdering	12
3.6.4 Udledningstilladelse.....	12
3.6.5 Anlæg og drift	12
4 Tværkommunale perspektiver	12
4.1 Projektets indvirkning på resten af tilstanden i åen	12
4.2 Andre finansieringsmodeller i et tværkommunalt samarbejde	13
4.3 Fælleskommunale prioriteringer	13

1 Indledning

Vandløbet Brønsholmdalgrøften er en 265 m lang grøft, der på en del af sit løb danner kommunegrænse mellem Hørsholm og Fredensborg kommuner. Vandløbet er knudepunkt for afledning af regnvand fra separatloakerede befæstede arealer i Hørsholm Kommune og under regn ledes der store mængder regnvand til grøften, som oversvømmer det tilstødende terræn. Regnvandet kommer primært fra arealer i Hørsholm Kommune (95 %), og i mindre grad fra arealer i Fredensborg Kommune (5 %). Problemet med oversvømmelser langs grøften har været kendt i mange år, hvilket førte til, at Frederiksborg Amt i 2006 meddelte påbud (efter miljøbeskyttelseslovens § 30) til Hørsholm Kommune om at finde tekniske løsninger til at begrænse den regnbetingede udledning til grøften.

I overensstemmelse med Amtets påbud blev der i 2009 etableret et rørbassin med et volumen på 800 m³ på en af de to store regnvandsledninger, som udmunder i grøften. Dette har dog senere vist sig utilstrækkelig bl.a. fordi, at oplandet til grøften er blevet yderligere bebygget og befæstet. Det reelle behov for bassinvolumen er i 2013 beregnet til ca. 4.000 m³, ud fra den forudsætning, at et fremtidigt bassin skal overholde retningslinjerne i Vandplanerne 2009-2015. Der mangler derfor fortsat at blive etableret 3.200 m³ bassinvolumen.

Problemet med oversvømmelser fra grøften fik særlig fokus i 2010 og 2011, hvor ekstremt nedbør fik grøften til at gå over sine bredder og oversvømme 2-3 huse i bebyggelsen Boelsvang i Hørsholm Kommune samt en institutionsbygning på den modsatte side i Fredensborg Kommune. Ved de samme hændelser oplevede borgerne længere nedstrøms i Fredensborg også oversvømmelser, idet 20-30 huse ved Jellerød stod under vand. Siden hændelserne i 2010 og 2011 har der således været sat yderligere fokus på sagen, idet borgerne har været vedholdende i deres krav over for kommunerne om at finde en løsning.

Grundet de ovennævnte oversvømmelser og grundet et vedholdende pres fra de berørte borgere er der mellem de involverede parter indgået aftale om, at Hørsholm Vand i 2014 overtager grøften som et spildevandsteknisk anlæg og hurtigst muligt etablerer et overjordisk bassin på 800 m³ til forsinkelse af regnvand. Derved er dog kun 25% af det samlede behov for bassinvolumen fundet, og der forestår derfor fortsat en opgave med at finde ekstra bassinvolumen. Fredensborg Kommune vil derfor give tilladelse til etablering af den overjordiske bassinløsning, men samtidig stille vilkår i en udledningstilladelse om, at Hørsholm Vand senest i 2019 skal have etableret en permanent løsning, som skaffer plads til det resterende behov for bassinvolumen.

Der er flere årsager til, at problemet med oversvømmelser fra grøften ikke er håndteret langt tidligere end nu, men en væsentlig årsag har været uenigheder på tværs af kommunegrænser om fordeling af ansvar.

2 Generelt

Kommunerne er jf. spildevandsbekendtgørelsen myndighed for meddelelse af udledningstilladelser til udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet inden for kommunegrænsen. Ligger et udledningspunkt for spildevand (eller regnvand) i Fredensborg Kommune, så er det således også dem, der er myndighed for at meddele udledningstilladelse, uagtet at spildevandet kommer fra en virksomhed i en anden kommune.

Reglerne på spildevandsområdet er formuleret overordnet, og det kan bl.a. derfor være forskelligt fra kommune til kommune hvilke vilkår og krav, der typisk stilles i de konkrete sager. En virksomhed eller et forsyningsselskab kan således opleve en uens praksis (og vilkår) i sagsbehandlingen fra kommune til kommune. Ligeledes er kommunernes indsats på miljøområdet delvist styret af den politiske prioritering, hvilket igen kan være medvirkende årsag til, at der opleves uens praksis fra kommune til kommune.

Af historiske årsager er godt 80 % af spildevandsystemet i Hørsholm i dag fælleskloakeret, mens der til sammenligning er godt 15 % af kloaksystemet i Fredensborg kommune, som er fælleskloakeret. Desuden er der det generelle problem i både Fredensborg og Hørsholm kommuner, at regnvandet ledes relativt uforsinket til vandløbet, hvorfor der ofte opleves pludselige og voldsomme udsving i vandføringen i Usserød Å og de tilstødende vandløb. Usserød Å er derfor både hydraulisk overbelastet af regnvand fra befæstede arealer og hårdt belastet af spildevand fra overløb fra fælleskloakkerne.

Vandplanerne har nogle konkrete krav om at nedbringe antallet af overløb fra fælleskloakkerne i Hørsholm Kommune til Usserød. Desuden er formuleret nogle overordnede retningslinjer (Vandplanens retningslinjer 9 og 10) om at forsinke regnvand inden udledning til hydraulisk overbelastet vandløb.

Retningslinjerne i Vandplanerne er strammet i forhold til retningslinjerne i Regionplanerne

Spildevandsbeken
dtgørelsen, nr.
1448 af
11/12/2007 § 12.

Jf. retningslinjer 9
og 10 i
vandplanerne skal
udledninger til
hydraulisk
overbelastede
vandløb forsinkes
inden udledning.

Retningslinje 9 i vandplanerne

Hvor der er risiko for hydrauliske problemer, skal regnbetingede udledninger som udgangspunkt reduceres til 1-2 l/s pr. ha (totalt areal), svarende til naturlig afstrømning. Bassiner på såvel separate regnvandsudløb som på overløbsbygværker skal i disse situationer have en størrelse, så der som gennemsnit højst sker overløb fra bassinet hvert 5. år ($n=1/5$ pr. år). Med hensyn til udformning af bassiner for separat regnvand henvises til Spildevands-forskning fra Miljøstyrelsen nr. 49/1992 om lokal rensning af regnvand.

Retningslinje 10 i vandplanerne

Hvor det er muligt, bør rent overfladevand fra eksempelvis tagarealer afledes til nedsivning eller opsamles til vandingsformål eller lignende. Ved tilladelse til udledning i vandløb skal det sikres, at vandløbets samlede hydrauliske kapacitet ikke overskrides.

Grundet vandplanernes krav og udbygning af kloaknettets kapacitet herunder separatkloakering forestår der derfor flere meget store investeringer for Hørsholm Vand. Disse investeringer skal finansieres gennem de spildevandstakster, som borgerne betaler og det er nødvendigt af såvel økonomiske som praktiske forhold at foretage en prioritering.

3 Case: Brønsholmdalgrøften

I tilfældet her er Fredensborg Kommune myndighed på et regnbetinget udløb fra separatkloakerede områder i Hørsholm og de vil derfor indirekte pålægge borgerne i Hørsholm Kommune en ekstra udgift, hvis de anvender Fredensborg Kommunes almindelige praksis i denne sag. I den konkrete sagsbehandling har Fredensborg Kommune imødekommet ønsket om at begrænse brug af midler, idet der muligvis kan findes bedre og billigere løsninger, end at anlægge et underjordisk rørbassin, der er anslået at koste 15 mio. kr. Fredensborg Kommune har derfor godtaget, at Hørsholm Vand her og nu alene etablerer en langt billigere løsning, som så til gengæld kun opfylder 25 % af det samlede behov for bassinvolumen udregnet efter retningslinjerne i Vandplanen. Til gengæld er det så fastsat i en ny udledningstilladelse, at Hørsholm Vand senest i 2019 skal etablere en varig løsning med den nødvendige bassinvolumen. Den endelige løsning skal finansieres via en aftalt fordelingsnøgle mellem Hørsholm Vand og Fredensborg Forsyning.

I det følgende vil vi tage fat i den løsning, som tilbageholder 25 procent af vandet og som der i 2014 blev indgået aftale om. Vi vil se nærmere på, hvordan arbejdsgangen fra den første indledende dialog mellem kommuner og forsyninger til anlæg og drift af den nye løsning kan se ud. Gennemgangen tager udgangspunkt i den konkrete udfordring og den løsning man er enedes om, men gennemgangen af arbejdsgangen er en stilistisk gennemgang, som har til formål at fremhæve de væsentligste udfordringer og faldgrupper, som man skal være opmærksom på, når vandet skal håndteres på tværs af kommunegrænser.

3.1 Aktørernes roller og interesser

I denne case er kommuner og forsyningsselskaber hovedaktører i forhold til opgaven med at håndtere regnvand og dermed afværge oversvømmelser fra Usserød Å med de tilstødende vandløb.

Opmærksomhedspunkt 1

I udgangspunktet varetager kommune og forsyningsselskabet nogle meget forskellige opgaver, selv om denne case viser, at der er stort overlap i roller og interesser.

Nedenfor synliggøres de roller og interesser, som henholdsvis Fredensborg og Hørsholm kommuner har i dette projekt, samt de roller og interesser som borgere og forsyningsselskaberne har.

Fredensborg Kommune

- Skal sikre Regionplanens/Vandplanens krav til udledning af regnvand til hydraulisk belastede recipienter.
- Skal sikre de nødvendige myndighedsgodkendelser til Hørsholm Vand.
- Skal sikre borgerne mod for hyppige oversvømmelser ved fastsættelse af serviceniveau.

Hørsholm Kommune

- Skal sikre Regionplanens/Vandplanens krav til udledning af regnvand til hydraulisk belastede recipienter.
- Skal sikre borgerne mod for hyppige oversvømmelser ved fastsættelse af serviceniveau.
- Skal overordnet prioritere indsatsen på spildevandsområdet og herefter stille krav og retningslinjer til Hørsholm Vand.
- Skal gennem prioritering sikre et realistisk forhold mellem miljøet, taksternes størrelse og den praktiske mulighed for gennemførelse af projekter.

Fredensborg Forsyning

- Skal bidrage økonomisk til Hørsholm Vand, idet deres andel af regnvand til grøften udgør 5 % af det samlede bidrag.

Hørsholm Vand ApS

- Overholde retningslinjer fastsat i Hørsholm kommunes Spildevandsplan.
- Optimere forhold mellem indsats og økonomi.
- Overholde vilkår samt funktionskrav sat i udledningstilladelsen til Brønsholmdalgrøften.
- Ansøge om fornyet udledningstilladelse.
- Ansøge om at overtage Brønsholmdalgrøften og optage den som spildevandsteknisk anlæg.
- Søge Forsyningssekretariatet om afholdelse af udgifter under prisloftet.
- Gennemføre nødvendige anlægsarbejder.
- Foretage fremtidig vedligeholdelse af anlægget.
- Indgå aftale med Fredensborg Forsyning om fordeling af udgifter.

Staten/ Naturstyrelsen

- Fastlæggelse af overordnede miljøkrav til vandområder.
- Om nødvendigt meddele påbud til Forsyningsselskabet.

Borgere i Hørsholm Kommune

- De berørte borgere ønsker en konkret lokal løsning, der sikrer mod oversvømmelser fra grøften.
- De øvrige borgere i kommunen formodes at have en interesse i at holde spildevandstaksterne nede.

Borgere i Fredensborg Kommune

- Ønsker størst mulig tilbageholdelse af regnvand i Hørsholm for derigennem at sikre mod oversvømmelser i Fredensborg.

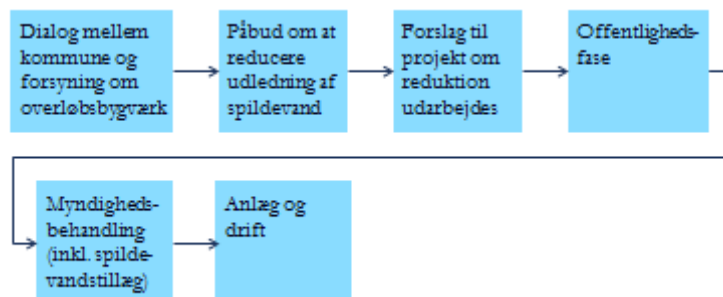
Interesseorganisationer

- Sikre hydraulisk og miljømæssig kvalitet af recipienter

3.2 Arbejdsgangbeskrivelse for casen Brønsholmdalgrøften

I det følgende gennemgås arbejdsgangen fra den første indledende dialog mellem kommune og forsyning til anlæg og drift af den nye løsning. Som det fremgår ovenfor, er der mange aktører og interessenter, der kan have indflydelse på projektet, ligesom der er mange love og andre bestemmelser, der kommer i spil. Nedenfor er processen angivet grafisk, mens den følgende tekst beskriver den mere detaljeret. Indeholdt i teksten er også de udfordringer, der kan opstå undervejs. De er angivne i teksten som opmærksomhedspunkter.

Arbejdsgangen illustreret

3.2.1 Forhåndsdialog om projektet mellem kommuner og forsyninger

Rent juridisk synes det klart i denne sag, at når en regnvandsudledning ligger i Fredensborg Kommune, så er det også dem, der er myndighed over for forsyningsselskaberne. I praksis har det dog vist sig at være noget mere kompliceret, idet der skal etableres samarbejde med to forsyningsselskaber og to kommuner med forskellige forudsætninger og praksis på området. Nærværende case har haft et indledende forløb, hvor der har været uenighed om roller og ansvar. Dette har været yderligere kompliceret af, at forløbet har strukket sig over en tidsperiode, hvor det udelukkende var kommunerne, der etablerede de tekniske løsninger på spildevandområdet, til i dag, hvor det alene er myndighedsopgaverne, der ligger i kommunen.

Kommunen giver via Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 879) tilladelse til udledning af spildevand. Kommunen kan i tilladelsen sætte vilkår for vandets kvalitet ved udledningpunktet, men ikke hvordan denne kvalitet opnås.

Det anbefales derfor, at parterne gør sig klart, hvilke roller de har i projektet. Kommunens rolle på dette stadie er, at fortælle forsyningsselskaberne hvilke lovmæssige rammer der er, og dermed hvilke vilkår der skal overholdes. Kommunen kan ikke bestemme hvilken løsning, der skal vælges, men alene prøve gennem dialogen at få forsyningen til at vælge den løsning, som kommunen mener, vil være mest optimal i forhold til miljømæssige, planmæssige og eventuelle rekreative forhold.

Opmærksomhedspunkt 2

Det er således ikke kommunens, men forsyningens rolle at komme med de tekniske løsningsmuligheder, herunder beregning af kapacitet og dimensioneringer samt de økonomiske overslag for de enkelte løsninger.

Man kan med fordel arbejde hen imod at opnå enighed mellem kommune og forsyningsselskab om både den tekniske og den finansieringsmæssige løsning.

Indledningsvis blev der holdt en række møder mellem kommunerne og forsyningsselskaberne, der dels tjente det formål at afklare kompetencerne og dels at finde mulige tekniske løsninger. I det forløb blev der skitseret to mulige løsninger/scenarier:

1. Den billige løsning, hvor den eksisterende grøft udvides, så der fås et større volumen, der ved regnhændelser kan tilbageholde op til 800 m³ af det samlede beregnede behov på 4.000 m³ bassinvolumen. Samtidig skulle rørunderføringerne fra grøftens udløb gøres større, således at der ved ekstreme hændelser kunne ledes vand direkte videre til Usserød Å, som er beliggende nedstrøms. En beregning har vist, at en udvidelse af afløbet fra grøften vil medføre en vandstigning på 0,1 mm i Usserød Å – en beregnet vandstigning på 0,1 mm, vil ikke beregningsmæssigt øge risikoen for oversvømmelser langs Usserød Å markant.

Selvom modelberegningen kun viser en negligerbar vandstigning, vil borgerne nedstrøms Brønsholmdalgrøften, sandsynligvis klage over denne model, da de før har oplevet oversvømmelser. Derudover vil udvidelsen af grøftens åbning øge de kraftige udsving i vandføringerne, som har en negativ effekt på miljøet i åen.

2. Den dyre løsning, hvor der etableres underjordiske rørbassiner med hele det ønskede volumen på 4.000 m³. Denne løsning er vurderet til at koste i omegnen af 15-20 millioner kroner.

Løsningen reducerer dog oversvømmelsesrisikoen i hele systemet, samtidig med den mindsker den hydrauliske belastning i vandløbet.

Der var mellem kommunerne og forsyningsselskaberne ikke enighed om, hvilken af de to modeller der skulle vælges. Løsningen blev i stedet et kompromis:

Kompromisset blev, at der her og nu etableres et overjordisk bassin i grøften, som kan tilbageholde op til 800 m³ regnvand. Løsningen omfatter dog ikke, at der etableres overløb fra grøften som skitseret under punkt 1. Med denne løsning nedsættes sandsynligheden for

oversvømmelser både fra grøften og længere nedstrøms i systemet, men dog ikke så meget som i udgangspunktet var ønsket.

Samtidig træffes der aftale om, at vandløbet skifter status fra vandløb til spildevandstekniske anlæg. Hørsholm Vand påtager sig herefter ansvaret for etablering og drift af anlægget.

Desuden er der truffet aftale om, at Hørsholm Vand inden for 4 år skal have søgt og etableret en løsning, der efterkommer det resterende behov for bassinvolumen på 3200 m³

3.2.2 Kommunernes indsatser

I overensstemmelse med Vandplanerne har Hørsholm Kommune/Hørsholm Vand valgt først og fremmest at prioritere reduktion af overløb fra fælleskloak fremfor en indsats overfor regnvandsudledninger fra separatsystemer. Dog arbejder Hørsholm naturligvis også på at reducere oversvømmelsesrisikoen for sine borgere. I Fredensborg Kommune er der især stor fokus på, at nedbringe risikoen for oversvømmelser fra Usserød Å og dermed investere i anlæg til separate udløb.

Kravene til udledninger i spildevandsplanerne følger opfordringerne fra Vandplanerne 2009-2015, som er: 1-2 l/s/ha og overløb højst hvert 5. år.

Opmærksomhedspunkt 3

Kommunerne er gået ind i samarbejdet med forskellige forudsætninger. Det kan have historiske, tekniske eller politiske forklaringer. Det betyder, at beslutninger som er nemme at træffe i den ene kommune kan være svære i den anden. Det er vigtigt for starten at gøre det klart, hvad for beslutninger der er behov for at blive truffet – og hvilke beslutninger kan være mulige – for at finde den bedste helhedsorienterede løsning.

3.2.3 Kompromisset

På baggrund af ovenstående kompromis har Hørsholm Vand ansøgt Fredensborg Kommune om at overtage vandløbet som spildevandstekniske anlæg. Fredensborg Kommune har herefter udarbejdet et tillæg til kommunens spildevandsplan, der gør det muligt at bruge grøften som et sådan. Denne beslutning lå lige for, idet der var tinglyst en ret på ejendommen til at anvende et areal til spildevandstekniske anlæg.

Hørsholm Vand skal herefter ansøge om en ny udledningstilladelse fra grøften, som under normale omstændigheder skulle opfylde kravene i Fredensborg Kommunes Spildevandsplan. Men som et led i kompromisset har Fredensborg Kommune givet tilsagn om at sænke kravene i udledningstilladelsen til 3 l/s/ha og med overløb en gang om året (som beregnet svarer til udvidelsen af grøften på 800 m³). Udledningstilladelsen skal dog revideres i 2019, hvor den skal opfylde kravene om maksimal udledning på 2 l/s/ha og maksimal opstuvning til terræn en gang hvert 5 år.

Som skrevet ovenfor er den tekniske løsning et kompromis, der gør det muligt her og nu at etablere en løsning, der i nogen grad sikrer mod oversvømmelser fra grøften. Der er dog samtidig indbygget en tidsfrist, der tvinger forsyningsselskaberne til inden for 4 år at finde en permanent løsning, der opfylder kommunens serviceniveau.

3.3 Påbud om at begrænse udledning til hydraulisk overbelastet vandløb

Udledningstilladelser meddeles efter § 28 i Miljøbeskyttelsesloven. Ved meddelelse af udledningstilladelser til vandløb skal myndigheden sikre, at der er den nødvendige kapacitet, således at vandløbene ikke oversvømmer for ofte og på uhensigtsmæssige steder. Mange af de eksisterende udledningstilladelser til Usserød Å vandløbssystem er meddelt på et tidspunkt, hvor der måske ikke var et hydraulisk problem i åen. I takt med at der er sket en urbanisering af de vandløbsnære arealer og en ændring i nedbørsmønstre, er der opstået problemer med oversvømmelser fra åen og dermed også opstået et behov for, at indføre en begrænsning i de eksisterende udledningstilladelser.

Hvis risikoen for oversvømmelser fra Usserød Å skal nedbringes væsentligt, så bør godkendelsesmyndigheden tage skridt til at revidere de eksisterende udledningstilladelser. I den forbindelse bør der udarbejdes kloakreoveringsplaner, der ud fra økonomiske perspektiver og den konkrete viden om oversvømmelsesproblemer sikrer, at kloakkerne på sigt lever op til serviceniveauet. I tilfældet her, hvor åen går igennem flere kommuner skal der også tænkes på tværs, idet man kan forstille sig, at en relativ lille indsats i den ene kommune kan løse oversvømmelsesproblemerne i en anden kommune – dette arbejder pågår pt., men der vil samtidig være konkrete problemer, som beskrevet i denne case, der skal løses her og nu og som ikke kan afvente en samlet plan for Usserød Å.

Spildevandsbekendtgørelsen § 2 siger, at hvis spildevandsanlæg eller forhold, der har indflydelse på et spildevandsanlæg, ændres væsentligt, så kræver det en fornyet tilladelse. Endvidere kræver en væsentlig ændring i mængden eller sammensætningen af spildevandet, der tilføres anlægget, fornyet tilladelse. Det er tilladelsesmyndigheden (kommunen), som afgør om en ændring af et spildevandsanlæg kræver fornyet tilladelse. En sådan afgørelse kan ikke påklages til en anden administrativ myndighed.

I nærværende case er der taget udgangspunkt i det forhold, at forudsætninger for de eksisterende udledningstilladelser er ændret væsentligt, idet området er udbygget og derfor tilført mere vand end oprindeligt. Der er derfor sendt en anmodning til forsyningsselskaberne (Hørsholm Vand og Fredensborg Forsyning) om at ansøge om en fornyet udledningstilladelse. I den anmodning er der lagt vægt på, at en ansøgning bør beskrive en løsning, der opfylder vandplanens retningslinjer vedr. udledning til hydraulisk overbelastede vandløb.

På den baggrund har Hørsholm Vand og Fredensborg Forsyning lavet en indbyrdes aftale om, at Hørsholm Vand påtager sig ansvaret vedrørende udledninger til Brønsholmdalgrøften. Hørsholm Vand har herefter skitseret en løsning, hvor grøften anvendes til forsinkelsesbassin og udledningpunktet flyttes til nedstrøms i grøften. Dette kræver dog, at grøften omklassificeres til et spildevandteknisk anlæg.

Kommunerne kan ikke påbyde forsyningerne at søge en ny udledningstilladelse, da det kun er tilsynsmyndigheden (dvs. Naturstyrelsen for offentlige udledninger), der kan det, jfr. Miljøbeskyttelseslovens § 30 stk. 1. Kommunen kan i dette tilfælde henlede Tilsynsmyndighedens (Naturstyrelsens) opmærksomhed på problemet. Tilsynsmyndigheden kan så ændre en tilladelse, hvis det anses, at de tidligere fastlagte vilkår er utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige. Der er præcedens for at oversvømmelse som følge af hydraulisk belastning falder ind under dette.

Opmærksomhedspunkt 4

Det komplicerer processen og løsningerne, at der således skal skelnes mellem godkendelsesmyndighed og tilsynsmyndighed.

Hvis en kommune oplever problemer med oversvømmelser fra vandløb, hvor årsagen til oversvømmelserne ligger uden for kommunegrænsen (og dermed uden for deres myndighedsbeføjelser) eller hvis en kommune blokerer for hensigtsmæssige løsninger i en anden kommune, så er det primære håndtag for kommunen dialog og samarbejde.

Opmærksomhedspunkt 5

Netop det kommunale selvstyre vil i de fleste tilfælde gøre det afgørende, at parterne gennem et konstruktivt samarbejde når frem til løsninger, som man er enige om, og som varetager helhedsinteressen i stedet for udelukkende at fokusere på det optimale for den enkelte kommunes borgere.

3.4 Udarbejdelse af projekt og finansieringsmodel

Hørsholm Vand har skitseret en løsning, hvor grøften anvendes til forsinkelsesbassin, og udledningpunktet flyttes til nedstrøms i grøften ved udløbet i Donse Å. Dette kræver, at Fredensborg Kommune omklassificerer grøften til et spildevandteknisk anlæg, og Hørsholm Vand herefter overtager grøften som et spildevandteknisk anlæg. Idet både anlæg og det nye udledningpunkt ligger i Fredensborg Kommune, skal Hørsholm Vand overholde de krav til udledningen, som Fredensborg Kommune stiller. Derudover skal de også sørge for, at overholde den nye udledningstilladelse, som Fredensborg Kommune udarbejder.

Opmærksomhedspunkt 6

Det vil være hensigtsmæssigt for kommunerne og operere med de samme retningslinjer for udledningstilladelser i deres spildevandsplaner.

Brønsholmdalgrøften ændrer status fra et vandløb til et spildevandteknisk anlæg. Ved ændret status skal det tekniske anlæg finansieres over spildevandstaksterne, altså en traditionel finansiering.

Da grunden er privatejet ville grøften under normale omstændigheder skulle eksproprieres, da Hørsholm Vand skal overtage arealet. Heldigvis har ejendommen indtil for nylig været kommunal ejendom og der blev inden salget oprettet en deklaration, som angiver, at grunden skal kunne anvendes til bassinkapacitet.

Hørsholm Vand er ved traditionel finansiering selv projektleder på anlæggelsen af bassinet.

3.5 Politisk proces og inddragelse af interesseorganisationer og borgere

Grundlæggende er det politikkerne, der fastsætter serviceniveauet for kommunens kloaksystemer, og dermed også dem der bestemmer, hvornår det er rimeligt at forvente oversvømmelser fra kloakkerne (se mere om serviceniveauer i beskrivelsen: "Aktører og rammebetingelser", afsnit 2.6). De ekstreme regnhændelser, som Fredensborg og Hørsholm Kommuner oplevede i 2010 og 2011 synliggjorde, at kommunerne har et efterslæb med at udbygge kloaksystemerne. I nærværende case har det ført til et vedvarende pres fra nogle af de borgere, der var hårdest ramt af oversvømmelserne, hvilket har gjort, at der nu er fundet en konkret løsning for håndtering af regnvand i Brønsholmdalgrøften.

Der har således været en proces, hvor de borgere og interesseorganisationer, der er skitseret under afsnit 3.1., har været løbende inddraget. Som det fremgår, har der været modsatrettede interesser fra de forskellige grupperinger af borgere og interesseorganisationer i denne sag. Idet den valgte løsning langt fra er en løsning, der varetager alles interesser, så har det været ekstra vigtigt at inddrage parterne for derigennem at undgå, at sagen er endt i en konflikt eller eventuel klagesag.

Bekendtgørelse nr. 1448 af den 11. december 2007 om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kap. 3 og 4 § 2.

Som det fremgår af nedenstående afsnit 4.5 rummer projektet en række myndighedstilladelser, der rent lovgivningsmæssigt nødvendiggør en inddragelse af borgere og interesseorganisationer.

3.6 Myndighedsfase

I dette afsnit vil de faser, som kræver myndighedsbehandling gennemgås.

3.6.1 Anmodning om fornyet udledningstilladelse

Fredensborg Kommune sendte en anmodning om, at Hørsholm Vand skulle ansøge om nye udledningstilladelser til Brønsholmdalgrøften, da de bagvedliggende forudsætninger i oplandet havde ændret sig – her oplandets befæstelsesgrad, som påvirker mængden og sammensætningen af spildevandet. Hørsholm Vand anmodede herefter om at ændre status på grøften til spildevandsteknisk anlæg. Fra det spildevandstekniske anlæg er der kun et udledningspunkt, og der skal derfor kun ansøges om en udledningstilladelse.

Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven) og Bekendtgørelse nr. 1448 af den 11. december 2007 om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kap. 3 og 4

LBK nr. 939 af 3/07/2013 - Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer

Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning

3.6.2 Tillæg til spildevandsplan

Forudsætningen for at benytte Brønsholmdalgrøften som bassin kræver et tillæg til spildevandsplanen med ændring af status fra vandløb til spildevandsteknisk anlæg. Der er i dette projekt bestemt, at det kun er Fredensborg Kommune, som udarbejder et tillæg.

I tillægget beskrives den fremtidige udnyttelse af grøften. Der er i forbindelse med vedtagelsen af tillægget en høringsperiode på min. 8 uger, hvor offentligheden inddrages.

Ændring af status fra vandløb til spildevandsteknisk anlæg kræver ikke tilladelse efter vandløbsloven. Status ændres med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

3.6.3 Miljøvurdering

I forbindelse med vedtagelsen af forslag til tillæg til spildevandsplanen forelægges en miljøvurdering. Miljøvurderingen har til hensigt at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer. Dette med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling ved at sikre, at der gennemføres en miljøvurdering af planer og programmer, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Efter tillægget er godkendt skal der foretages en screening for Vurdering af Virkning på Miljøet (VVM) og eventuel redegørelse i forhold til screenings afgørelse. Formålet med VVM er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet, som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til anlægstyper, der kan påvirke miljøet væsentligt. Inddragelse af offentligheden er en vigtig del af beslutningsprocessen. På den måde sikres, at myndigheden har et godt grundlag for at træffe miljømæssigt bedre beslutninger.

3.6.4 Udledningstilladelse

Fredensborg Kommune skal udarbejde udledningstilladelsen, som skal omhandle emner såsom vandkvalitet og hydraulik. Kriterier udarbejdes i tæt samarbejde med Hørsholm Kommune og Hørsholm Vand.

3.6.5 Anlæg og drift

Hørsholm Vand står for den fremtidige vedligeholdelse og drift, idet arealet er et spildevandsteknisk anlæg.

4 Tværkommunale perspektiver

Dette afsnit vil omhandle Brønsholmdalgrøftens statusændring fra vandløb til spildevandsteknisk anlæg indflydelse på Usserød Å, andre projekter omkring Usserød Å og det fælles tværkommunale samarbejde.

4.1 Projektets indvirkning på resten af tilstanden i åen

Efter anlægsfasen vil den hydrauliske belastning fra Brønsholmdalgrøften til Donse Å være reduceret, hvilket vil sikre mod erosion i Donse Å samt reducere oversvømmelsesrisikoen nedstrøms grøften. Den hydrauliske belastning vil reduceres yderligere i 2019, når de skærpede krav træder kraft.

Den hydrauliske model for Usserød Å, som kommunerne i fællesskab er ved at udarbejde vil indbefatte Donse Å. Modellen skal tage højde for, at spildevandsanlægget bliver anlagt med en overfaldskant, som der ved brug vil mindske den hydrauliske belastning på Donse Å samt Usserød Å.

Eventuelle anlæg til forsinkelse af vandet som er planlagt i Donse Å, skal revurderes i forhold til den nye udledningstilladelse for Brønsholmdalgrøften.

4.2 Andre finansieringsmodeller i et tværkommunalt samarbejde

Da det traditionelle projekt bliver finansieret over spildevandstakster og kommunen ikke får nogen rekreativ værdi ud af projekt, er det alene Hørsholm Vand og Fredensborg Forsyning, som forestår udgifterne efter en fordelingsnøgle baseret på vandmængde tilført grøften.

Det kunne være blevet valgt at udføre projekt som et medfinansieringsprojekt. Her er det ansøgeren, som finansierer den eventuelle rekreative værdi projekt tilfører området, og Forsyningsselskaberne som finansierer omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand. Ved et medfinansieringsprojekt er det til forskel fra den traditionelle model kommunen eller den private borger, som er projektejer.

En anden måde at håndtere spildevandsmængden tilført Brønsholmdalgrøften, kunne være ved LAR (lokal afledning af regnvand). Ved LAR håndteres vandet lokalt på matriklen og ledes ikke til udledning via kloak. For at reducere vandmængden så meget, at bassinløsningen ikke ville være nødvendig, kræves der megen borgerinddragelse.

4.3 Fælleskommunale prioriteringer

Denne case viser de udfordringer, der kan opstå, når en indsats ikke prioriteres ens i to nabokommuner. En anbefaling til det videre arbejde på baggrund af denne case er, at der udarbejdes et fælles prioriteret indsatskatalog for Usserød Å. Det prioriterede indsatskatalog kan danne udgangspunkt for prioriteringen i kommunerne og forsyningsselskaberne, men vil ikke udgøre et juridisk bindende dokument, idet beslutningskompetencen fortsat må formodes at ligge i de enkelte bestyrelser.

